

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. rugsėjo 8 d.*

Byloje C-177/10

dél *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo N 12 de Sevilla* (Ispanija) 2010 m. kovo 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. balandžio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Francisco Javier Rosado Santana

prieš

Consejería de Justicia y Administración Pública de la Junta de Andalucía

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.N. Cunha Rodrigues, teisėjai A. Arabadjiev, A. Rosas, A. Ó Caoimh (pranešėjas) ir P. Lindh,

generalinė advokatė E. Sharpston,
kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: ispanų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Consejería de Justicia y Administración Pública de la Junta de Andalucía*, atstovaujamos A. Cornejo Pineda,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos J. Rodríguez Cárcamo,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. van Beek ir S. Pardo Quintillán,

susipažinęs su 2011 m. gegužės 12 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1999 m. kovo 18 d. sudaryto Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (toliau – Bendrasis susitarimas), pateikto 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvos 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 368) priede, 4 punkto aiškinimu.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp F. J. Rosado Santana, šiuo metu dirbančio *Junta de Andalucía* (Andalūzijos vyriausybė) pareigūnu *Consejería de Justicia y Administración Pública de la Junta de Andalucía* (Andalūzijos vyriausybės teisingumo ir viešojo administravimo ministerija; toliau – *Consejería*) dėl šios sprendimo panaikinti sprendimus dėl statutinio pareigūno statuso suteikimo, skiriant į bendrą padėjėjų kategoriją pagal vidinio paaukštinimo procedūrą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

- 3 Iš Direktyvos 1999/70, priimtos EB 139 straipsnio 2 dalies pagrindu, 14 konstatuojamosios dalies matyti, kad Bendrojo susitarimo šalys signatarės išreiškė norą pagerinti darbo pagal terminuotas sutartis kokybę, užtikrindamos nediskriminavimo principo taikymą, ir sukurti bendruosius pagrindus, kurie neleistų piktnaudžiauti paeiliui sudarant terminuotas darbo sutartis ar nustatant terminuotas darbo santykius.
- 4 Pagal šios direktyvos 1 straipsnį ja siekiama „įgyvendinti Bendrąjį susitarimą <...>, sudarytą <...> tarp bendrųjų skirtingų pramonės šakų organizacijų (ETUC, UNICE ir CEEP)“.

5 Pagal šios direktyvos 2 straipsnio pirmą pastraipą:

„Valstybės narės įstatymais ir kitais teisės aktais įtvirtina nuostatas, būtinas, kad šios direktyvos būtų pradėta laikytis ne vėliau kaip nuo 2001 m. liepos 10 d., arba užtikrina, kad ne vėliau kaip iki tos dienos administracija ir darbuotojai priimtų reikiamas priemones susitarimu, o valstybės narės privalo imtis visų būtinų priemonių, leidžiančių joms visuomet garantuoti, kad bus pasiekti šioje direktyvoje nustatyti rezultatai. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.“

6 Pagal Bendrojo susitarimo 1 punktą jo tikslas yra:

a) pagerinti darbo pagal terminuotas sutartis kokybę, užtikrinant nediskriminavimo principo taikymą;

b) sukurti bendruosius pagrindus, kurie neleistų piktnaudžiauti paeiliui sudarinėjant terminuotas darbo sutartis ar nustatant terminuotus darbo santykius.“

7 Bendrojo susitarimo 2 punkto 1 dalis suformuluota taip:

„Šis susitarimas taikomas pagal terminuotas darbo sutartis dirbantiems darbuotojams, kurių darbo sutartį arba darbo santykius apibrėžia kiekvienos valstybės narės teisė, kolektyvinės sutartys ar praktika.“

8 Bendrojo susitarimo 3 punkte nustatyta:

„1. Šiame susitarime „pagal terminuotą sutartį dirbantis darbuotojas“ – tai asmuo, dirbantis pagal darbo sutartį, tiesiogiai sudarytą tarp darbdavio ir darbuotojo, arba palaikantis tiesioginius darbo santykius su darbdaviu, kai darbo sutarties ar santykių pabaiga nustatoma pagal tokias objektyvias sąlygas, kaip konkreti diena, konkrečios užduoties įvykdymas ar konkretus įvykis;

2. Šiame susitarime „panašus nuolatinis darbuotojas“ – tai toje pačioje įmonėje dirbantis darbuotojas, kuris sudarė neterminuotą darbo sutartį arba palaiko neterminuotus darbo santykius ir atlieka tą patį ar panašų darbą (profesines pareigas), tinkamai atsižvelgiant į jo kvalifikaciją ar įgūdžius. Jei toje pačioje įmonėje nėra panašaus nuolatinio darbuotojo, lyginama atsižvelgiant į taikytiną kolektyvinę sutartį arba, jei tokios sutarties nėra, lyginama atsižvelgiant į nacionalinę teisę, kolektyvines sutartis ar praktiką.“

9 Bendrojo susitarimo 4 punkte „Nediskriminavimo principas“ numatyta:

„1. Pagal terminuotas sutartis dirbantiems darbuotojams negali būti taikomos mažiau palankios darbo sąlygos negu panašioms nuolatiniams darbuotojams vien dėl to, kad jie sudarė terminuotas darbo sutartis ar palaiko terminuotus darbo santykius, nebent šis nevienodas vertinimas yra objektyviai pagrįstas.

<...>

4. Pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų ir nuolatinių darbuotojų kvalifikacija vertinama atsižvelgiant į jų darbo stažą [darbo stažo, susijusio su ypatingomis darbo sąlygomis, kriterijai], yra vienoda [vienodi], nebent tokios kvalifikacijos [darbo stažo kriterijų] skirtumai yra objektyviai pagrįsti.“

Nacionalinės teisės aktai

- ¹⁰ 1978 m. gruodžio 26 d. Įstatymo 70/1978 dėl ankstesnės tarnybos viešojoje administracijoje pripažinimo (*Ley 70/1978 de reconocimiento de servicios previos en la Administración Pública*; BOE, Nr. 9, 1979 m. sausio 10 d., p. 464, toliau – Įstatymas 70/1978) 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Į tarnybos stažą įskaičiuojami visi be išimties laikotarpiai, kai asmuo dirbo pirmoje dalyje numatytuose viešosios tarnybos sektoriuose, nesvarbu, ar jis buvo laikinasis tarnautojas (nenuolatinis arba pavaduojantis tarnautojas), ar su juo buvo sudaryta viešosios arba privatinės teisės reglamentuojama darbo sutartis, neatsižvelgiant į tai, ar tokia sutartis sudaryta raštu.“

- ¹¹ 1984 m. rugpjūčio 2 d. Įstatymo 30/1984 dėl Ispanijos valstybės tarnybos reformos (*Ley 30/1984 de reforma de la Función Pública*; BOE, Nr. 185, 1984 m. rugpjūčio 3 d., p. 22629), iš dalies pakeisto 1994 m. gruodžio 30 d. Įstatymu 42/1994 dėl mokestinių, administracinių ir socialinių priemonių (*Ley 42/1994 de medidas fiscales, administrativas y de orden social*; BOE, Nr. 313, 1994 m. gruodžio 31 d., p. 39457), papildomoje 22 nuostatoje numatyta:

„Galima paaukštinti iš D grupės perkeliant į C grupės kategorijas arba lygius taikant vidinę pareigų paaukštinimo tvarką atitinkamoje veiklos srityje arba paskiriant į atitinkamas pareigas, jeigu to reikia ir tai įgyvendinama organizuojant konkursą, o jam vykstant įvertinamos kvalifikacijos, atsižvelgiant į karjerą, užimtas pareigas, išsilavinimą ir darbo stažą.“

Šiuo tikslu keliami reikalavimai turėti šio įstatymo 25 straipsnyje numatytus diplomus arba būti įgijus D grupės kategorijos arba lygio 10 metų arba 5 metų stažą, jeigu suinteresuotasis išklaušė specialių paskaitų kursą, kurį leidžiama lankyti atitikus objektyvius kriterijus.

Ši nuostata yra viešosios tarnybos tarnautojų statutinės sistemos pagrindinė nuostata, priimta pagal Konstitucijos 149 straipsnio 1 dalies 18 punktą.“

- 12 2002 m. sausio 9 d. Dekreto 2/2002, nustatančio Andalūzijos vyriausybės viešojo administravimo pareigūnų bendrąsias įdarbinimo, vidinės paaugštinimo tvarkos, laisvų darbo vietų užėmimo ir profesinio paaugštinimo taisykles (*Dekreto 2/2002 por el que se aprueba el Reglamento General de Ingreso, promoción interna, provisión de puestos de trabajo y promoción profesional de los funcionarios de la Administración General de la Junta de Andalucía*), 32 straipsnis suformuluotas analogiškai kaip minėta papildoma nuostata.
- 13 2007 m. balandžio 12 d. Įstatymas 7/2007 dėl viešosios tarnybos pagrindų statuto (*Ley 7/2007 del Estatuto básico del empleado público*, BOE, Nr. 89, 2007 m. balandžio 13 d., p. 16270, toliau – LEBEP), remiantis jo 2 straipsnio 1 dalimi, taikomas statutiniams pareigūnams ir prirėikus – sutartininkams, dirbantiems autonominių sričių administracijoje.
- 14 LEBEP 8 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad valstybės tarnautojai skirstomi į: statutinius pareigūnus (*funcionarios de carrera*); laikinuosius tarnautojus (*funcionarios interinos*); sutartininkus ir pagalbinius darbuotojus.
- 15 LEBEP 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Statutiniai pareigūnai yra pagal įstatymą paskirti asmenys, kurie dėl administracinės teisės reglamentuojamų statutinių santykių priklauso viešajai tarnybai ir vykdo nuolatinę atlyginamą profesinę veiklą.“

16 LEBEP 10 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Laikinieji tarnautojai yra asmenys, kurie dėl aiškiai pagrįstų būtinų ir skubių motyvų skiriami į šias pareigas vykdyti statutinių pareigūnų funkcijas vienu iš šių atvejų:

- a) yra laisvų darbo vietų, kurių negali užimti statutiniai pareigūnai.
- b) reikia laikinai pakeisti statutinius pareigūnus.
- c) įgyvendinti laikinas programas.
- d) esant dideliam darbo krūviui maksimaliu šešių mėnesių laikotarpiu per dvylika mėnesių.“

17 LEBEP 18 straipsnis „Pareigūnų paaukštinimas laikantis vidinės paaukštinimo tvarkos“ suformuluotas taip:

„1. Paaukštinimą laikantis vidinės tvarkos galima vykdyti taikant atrankos procedūras, užtikrinančias, kad nepažeidžiami konstituciniai lygybės, nuopelnų ir gebėjimų principai <...>

2. Tarnautojai turi atitikti dalyvavimo šiose procedūrose reikalavimus, turėti bent dvejų metų aktyvios veiklos žemesniame pogrupyje arba profesinės klasifikacijos grupėje, jeigu joje nėra pogrupio, tarnybos stažą ir sėkmingai išlaikyti atitinkamus atrankos testus.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 18 Iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos matyti, kad nuo 1989 m. iki 2005 m. ieškovas pagrindinėje byloje dirbo laikinuoju tarnautoju Andalūzijos vyriausybės tarnybose. 2005 m. jis tapo šios viešosios valdžios institucijos statutiniu pareigūnu.
- 19 Skelbime apie konkursą, kurį *Consejería* paskelbė 2007 m. gruodžio 17 d. *Boletín Oficial de la Junta de Andalucía*, nurodyta, kad atrankos testai organizuojami paaukštinant tarnautojus, juos skiriant į šios viešosios valdžios institucijos bendrąją padėjų kategoriją laikantis vidinės paaukštinimo tvarkos.
- 20 Šiame skelbime nurodyti keli reikalavimai, kuriuos turėjo įvykdyti kandidatai. Visų pirma jie turėjo priklausyti Andalūzijos vyriausybės tarnautojų grupei. Be to, jie turėjo turėti *Bachiller Superior* ar lygiavertį diplomą arba atitikti jam gauti keliamus reikalavimus, arba jeigu jo neturėjo, būti įgiję 10 metų D grupės kategorijos statutinio pareigūno tarnybos stažą ar 5 metų tarnybos stažą, išklausius specialų Andalūzijos viešojo administravimo instituto paskaitų kursą. Galiausiai kandidatai galėjo dalyvauti vidinėje paaukštinimo procedūroje, jei buvo priskirti kategorijoms, priklausančioms grupei, kuri yra vienu laipteliu žemiau nei ta, į kurią patenka kategorija, dėl kurios vykdomas konkursas, ir šioje grupėje išdirbo bent dvejus metus statutiniais pareigūnais.
- 21 Skelbime apie konkursą taip pat nurodyta, kad „nebus atsižvelgiama į kitoje viešosios valdžios institucijoje anksčiau įgytą laikinojo darbuotojo ar sutartininko tarnybos stažą ar kitokį panašų anksčiau įgytą tarnybos stažą“.

- 22 Ieškovas pagrindinėje byloje, kuris laikė atrankos testus kaip dvejų metų stažą turintis Andalūzijos vyriausybės D grupės pareigūnas, iš pradžių buvo įtrauktas į galutinį 2008 m. lapkričio 12 d. paskelbto konkurso laimėtojų sąrašą.
- 23 2009 m. vasario 2 d. paskelbus skelbimą apie laisvas darbo vietas ir F. J. Rosado Santana pateikus reikalaujamus dokumentus, 2009 m. kovo 25 d. sprendimu (toliau – pagrindinėje byloje ginčijamas sprendimas) *Consejería* generalinis sekretorius panaikino sprendimą dėl suinteresuotojo tinkamumo ir paskyrimo C grupės statutiniu pareigūnu, remdamasis tuo, kad jis neatitiko nei su diplomo turėjimu susijusio reikalavimo, nei alternatyvaus reikalavimo turėti 10 metų statutinio pareigūno tarnybos stažą.
- 24 2009 m. birželio 8 d. ieškovas pagrindinėje byloje pateikė ieškinį dėl pagrindinėje byloje ginčijamo sprendimo remdamasis Ispanijos Konstitucijos 14 straipsniu, kuriame įtvirtintas lygybės prieš įstatymą principas, ir Įstatymo 70/1978 1 straipsniu. Be to, jo teigimu, atsižvelgiant į tai, kad *Consejería* generalinis sekretorius atsižvelgė tik į nuo 2005 m. įgytą stažą dirbant statutiniu pareigūnu, tačiau neatsižvelgė į anksčiau dirbant laikinuoju tarnautoju įgytą stažą, pagrindinėje byloje ginčijamu sprendimu buvo pažeistas nediskriminavimo principas, įtvirtintas Bendrojo susitarimo 4 punkte.
- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui *Consejería* nurodė, kad Įstatymo 70/1978 negalima taikyti vertinant atrankose reikalaujamas kvalifikacijas, nes laikinųjų tarnautojų atveju į ankstesnės tarnybos laikotarpius galima atsižvelgti tik ekonominiais tikslais. Priešingu atveju tarnautojas, kuris anksčiau laikinai dirbo viešojoje tarnyboje, būtų palankiau vertinamas nei tas, kuris nedirbo. Toks požiūris būtų diskriminacinis, nes, atsižvelgiant į tikrą laikinojo tarnautojo darbo pobūdį, kuris nėra nuolatinis ir stabilus, kaip tai būdinga viešajai tarnybai, darbo stažui, įgytam dirbant statutiniu pareigūnu, visuomet turi būti teikiama pirmenybė prieš bet koki pranašumą, grindžiamą stažu, įgytu dirbant laikinuoju tarnautoju.

- 26 Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo N 12 de Sevilla* klausia dėl *Tribunal Constitucional* (Konstitucinis teismas) sprendimų, pagal kuriuos leistinas nevienodas požiūris į tokias pačias funkcijas vykdančius statutinius pareigūnus ir laikinuosius tarnautojus, padarinių. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad šiems sprendimams iš dalies prieštarauja kiti to paties *Tribunal Constitucional* priimti sprendimai.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat konstatuoja, kad dauguma Ispanijos teismų savo praktikoje laikosi doktrinoje išreikštos pozicijos, kad skelbimuose apie viešąjį konkursą, kuriuose nurodomos kandidatų dalyvavimo atrankoje ir jų vertinimo taisyklės, šios taisyklės yra atrankos procedūros „teisinė bazė“, ir jeigu suinteresuotasis asmuo neužginčia šių taisyklių per nustatytą terminą, vėliau, norėdamas užginčyti su juo susijusius atrankos procedūros rezultatus, jis negali remtis tuo, kad minėtos taisyklės yra neteisėtos.
- 28 Šio teismo manymu, pagrindinėje byloje kyla esminis klausimas, ar tai, kad pagal nacionalinę teisę, kai lyginami du pareigūnai, neatsižvelgiama į vieno jų tarnybos laikotarpį vien dėl to, kad jis tuo laikotarpiu buvo laikinasis tarnautojas, prieštarauja Bendrojo susitarimo 4 punktui.
- 29 Tokiomis aplinkybėmis *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo N° 12 de Sevilla* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvą [1999/70] reikia aiškinti taip, jog [Europos] Sąjungos valstybės narės Konstituciniam teismui nusprendus, kad skirtingų teisių šios valstybės laikiniejiems tarnautojams ir statutiniams pareigūnams nustatymas gali neprieštarauti šios valstybės Konstitucijai, tai būtina reiškia, kad minėtas Bendrijos teisės aktas negali būti taikomas, kiek tai susiję su šios valstybės viešąja tarnyba?

2. Ar šią direktyvą reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama, jog vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principus nacionalinis teismas aiškintų taip, kad jie iš esmės netaikomi laikinųjų tarnautojų ir statutinių pareigūnų lygybės klausimu?

3. Ar [Bendrojo susitarimo] 4 punktą reikia aiškinti taip, kad juo draudžiama atsisa-kyti atsižvelgti į tarnybos stažą, įgytą anksčiau būnant laikinuoju tarnautoju, kai siekiama tapti nuolatinio tarnautoju, ypač nustatant darbo užmokestį, priskiriant lygiui ir paaukštinant pareigas?

4. Ar pagal [Bendrojo susitarimo] 4 punktą kyla pareiga nacionalinės teisės aktus aiškinti taip, kad apskaičiuojant valstybės tarnautojų darbo stažą galima atsižvelgti į laikotarpį, kai šie asmenys buvo laikinieji tarnautojai?

5. Ar [Bendrojo susitarimo] 4 punktą reikia aiškinti taip, kad net jeigu viešąją at-rankos procedūrą reglamentuojančios taisyklės buvo paskelbtos ir suinteresuo-tasis asmuo jų neginčijo, nacionalinis teismas privalo išnagrinėti, ar šios taisyklės prieštarauja [Sąjungos] teisės aktams, ar tokiu atveju nacionalinis teismas privalo netaikyti minėtų taisyklių arba nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis minėtos taisyklės grindžiamos, tiek, kiek jos prieštarauja šiam punktui?“

Dėl ieškinio priimtumo

³⁰ *Consejería* mano, kad bendrai sprendimas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir būtent pirmasis, antrasis ir penktasis prejudiciniai klausimai neatitinka Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintų sprendimų dėl prašymų priimti prejudicinį spren-dimą priimtumo reikalavimų. Iš tiesų jame nėra nuorodos į pagrindinėje byloje ar su ja susijusioje nacionalinėje teisės sistemoje taikytinas nacionalinės teisės normas.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat neišdėstė priežasčių, kodėl buvo pasirinkta Direktyva 1999/70, ir neįrodė ryšio tarp jos ir minėtų nacionalinės teisės nuostatų.

- 31 Be to, jis tvirtina, kad prejudiciniuose klausimuose klaidingai nurodoma Bendrojo susitarimo 4 punkto taikymo sritis ir dėl šios priežasties jie taip pat yra nepriimtini.
- 32 Šiuo klausimu primintina, kad vykstant SESV 267 straipsnyje numatyta Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo procedūrai tik būtų nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar reikia pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (žr., be kita ko, 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, Rink. p. I-4921, 59 punktą ir 2010 m. spalio 12 d. Sprendimo *Rosenblatt*, C-45/09, Rink. p. I-9391, 32 punktą).
- 33 Be to, nacionaliniai teismai turi pateikti Teisingumo Teismui faktines ir teisines aplinkybes, būtinas naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (1999 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Gruber*, C-249/97, Rink. p. I-5295, 19 punktą).
- 34 Šiuo atveju reikia nurodyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pakankamai aiškiai aprašė tiek pagrindinėje byloje taikytinos Ispanijos teisės nuostatas, tiek su byla susijusią nacionalinę teisinę bazę. Be to, priežastys, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė klausimus, susijusius su Direktyvos 1999/70 aiškinimu, aiškiai matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą.

- 35 Dėl *Consejería* argumentų, susijusių su klaidingu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalies taikymo srities nustatymu, pakanka konstatuoti, kad šis klausimas susijęs ne su prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumu, bet su jo esme.
- 36 Taigi atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, visas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos, susijusios su Direktyvos 1999/70 ir Bendrojo susitarimo taikymu

- 37 Ispanijos vyriausybė ir Europos Komisija mano, kad Direktyvos 1999/70 ir jos priede esantis Bendrasis susitarimas netaikytini ginčui pagrindinėje byloje.
- 38 Ispanijos vyriausybė konstatuoja, kad, kai ieškovas pagrindinėje byloje dalyvavo vidinėje paaukštinimo procedūroje, kurioje pagal taikytinus teisės aktus gali dalyvauti tik statutiniai pareigūnai, jis (nuo 2005 m.) buvo statutinis pareigūnas. Jo nurodytas nevienodas požiūris galėtų pasireikšti atsižvelgiant į kitus pareigūnus, kurie taip pat dalyvavo šioje procedūroje ir turėjo reikalaujamus diplomus arba dešimties metų stažą, įgytą dirbant statutiniu pareigūnu. Tiek Ispanijos vyriausybė, tiek Komisija tvirtina,

kad Bendrajame susitarime nenagrinėjamas vienodas požiūris į nuolatinius darbuotojus, iš kurių keli anksčiau dirbo tarnyboje pagal terminuotą sutartį.

- 39 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal Bendrojo susitarimo 2 punkto 1 dalį jis taikomas pagal terminuotą sutartį dirbantiems darbuotojams, kurių darbo sutartis sudaryta arba darbo santykiai reglamentuojami pagal teisės aktus, kolektyvines sutartis arba remiantis kiekvienoje valstybėje narėje galiojančia praktika.
- 40 Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyva 1999/70 ir Bendrasis susitarimas taikomi visiems darbuotojams, teikiantiems atlygintinas paslaugas pagal su darbdaviais nustatytus terminuotus darbo santykius (2007 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Del Cerro Alonso*, C-307/05, Rink. p. I-7109, 28 punktas).
- 41 Vien dėl to, kad ieškovas pagrindinėje byloje įgijo statutinio pareigūno statusą ir kad jo dalyvavimui vidinėje atrankos procedūroje taikomas reikalavimas turėti tokį statusą, nepanaikinama jam suteikiama galimybė kai kuriomis aplinkybėmis remtis Bendrojo susitarimo 4 punkte įtvirtintu nediskriminavimo principu.
- 42 Iš tiesų pagrindinėje byloje ieškovas kaip statutinis pareigūnas iš esmės siekia užginčyti nevienodą požiūrį, atsižvelgiant į įgytą stažą ir profesinę patirtį vykstant vidinei atrankos procedūrai. Nors į laikotarpius, išdirbtus statutiniu pareigūnu, atsižvelgiama, taip nėra laikotarpių, išdirbtų laikinuoju tarnautoju, atveju, jo manymu, neišnagrinėjus atliekamų užduočių pobūdžio ir jų ypatumų. Kadangi Bendrojo susitarimo 4 punkte draudžiama diskriminacija, kurią, kaip tvirtina ieškovas pagrindinėje byloje, jis patyrė, susijusi su laikotarpiais, išdirbtais laikinuoju tarnautoju, tai, kad jis vėliau tapo statutiniu pareigūnu, neturi reikšmės.

- 43 Be to, reikia nurodyti, kad Bendrojo susitarimo 4 punkto 4 dalyje numatyta, jog stažo kriterijai, susiję su specialiomis darbo sąlygomis, turi būti tokie patys tiek terminuotai, tiek neterminuotai dirbantiems darbuotojams, išskyrus, kai skirtingi kriterijai yra pateisinami objektyviomis priežastimis. Nei remiantis šios nuostatos formuluote, nei jos kontekstu negalima teigti, kad ji nebetaikoma atitinkamam darbuotojui įgijus nuolat dirbančio darbuotojo statusą. Atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama Direktyva 1999/70 ir Bendroju susitarimu, būtent uždrausti diskriminaciją ir išvengti piktnaudžiavimo paeiliui sudarant terminuotas darbo sutartis ar nustatant darbo santykius, galima teigti priešingai.
- 44 Iškart atmetus galimybę taikyti Bendrąjį susitarimą tokioje situacijoje, kaip antai pagrindinėje byloje, kaip tai siūlo Ispanijos vyriausybė ir Komisija, priešingai nei siekiama minėtu 4 punktu, būtų sumažinta atitinkamiems darbuotojams suteiktos apsaugos nuo diskriminacijos apimtis ir šis straipsnis būtų nepagrįstai siaurai aiškinamas, o tai prieštarautų Teisingumo Teismo praktikai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Del Cerro Alonso* 37 ir 38 punktus ir 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Impact*, C-268/06, Rink. I-2483, 114 ir 115 punktus).
- 45 *Consejería* tvirtina, kad Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalis neturi būti taikoma pagrindinėje byloje, nes sąlyga dėl stažo dirbant statutiniu pareigūnu yra įsidarbavimo sąlyga, kelianti norint dalyvauti konkurse, o ne darbo sąlyga, kaip tai suprantama pagal šį punktą.
- 46 Teisingumo Teismas jau nurodė, kad nacionalinės nuostatos, susijusios su laikotarpiais, kuriuos reikia išdirbti tam, kad būtų galima paskirti į didesnio darbo užmokesčio kategoriją, arba su išdirbtų laikotarpių, reikalaujamų tam, kad kiekvienais metais būtų galima parengti vertinimo ataskaitą, apskaičiavimu, ir atitinkamai tam, kad būtų galima paaukštinti, kaip tai aptariama pagrindinėje byloje, yra darbo sąlygos (pagal analogiją žr. vienodo požiūrio į darbuotojus vyrus ir moteris srityje 1998 m. balandžio

30 d. Sprendimo *Thibault*, C-136/95, Rink. p. I-2011, 27 punktą ir 2004 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Sass*, C-284/02, Rink. p. I-11143, 31 ir 34 punktus).

- 47 Iš to išplaukia, kad Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalyje numatyta darbo sąlygų sąvoka apima tokią, kaip antai šioje byloje, aptariamą sąlygą, pagal kurią per atrankos procedūrą dėl vidinio paaukštinimo, skirtoje suteikti statutinio pareigūno statusą, turi būti atsižvelgiama į anksčiau kandidato kaip laikinojo tarnautojo išdirbtus laikotarpius.
- 48 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, reikia nurodyti, kad, priešingai nei tvirtina *Consejería*, Ispanijos vyriausybė ir Komisija, nėra draudimo taikyti Direktyvą 1999/70 ir Bendrojo susitarimo 4 punktą pagrindinėje byloje.

Dėl pirmojo ir antrojo prejudicinių klausimų

- 49 Savo pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar valstybės narės teismai, įskaitant Konstitucinį teismą, gali aiškinti Direktyvą 1999/70 ir Bendrojo susitarimo 4 punkte įtvirtintą nediskriminavimo principą taip, kad šie Sąjungos teisės aktai gali būti netaikomi šios valstybės narės viešojoje tarnyboje ir nevienodam jos laikinųjų tarnautojų ir statutinių pareigūnų vertinimui.
- 50 Visų pirma reikia priminti, kad valstybėms narėms direktyvoje numatyta pareiga imtis visų būtinų atitinkamos direktyvos veiksmingumą užtikrinančių priemonių, atsižvelgiant į jos siekiamą tikslą (žr. 1984 m. balandžio 10 d. Sprendimo *von Colson ir Kamann*, 14/83, Rink. p. 1891, 15 punktą ir minėto Sprendimo *Impact* 40 punktą).

- 51 Valstybėms narėms kylanti pareiga pagal direktyvą pasiekti joje numatytą rezultatą ir pagal ES 4 straipsnio 3 dalį pareiga imtis visų bendrų ar specialių priemonių užtikrinti šios pareigos įvykdymą privaloma visoms valstybių narių valdžios institucijoms, įskaitant ir teismus, jiems vykdant savo kompetenciją (minėto Sprendimo *Impact* 41 punktas).
- 52 Būtent nacionaliniai teismai turi užtikrinti asmenų teisinę apsaugą, jiems suteiktą pagal Sąjungos teisės nuostatas, ir visišką šių nuostatų veiksmingumą (minėto Sprendimo *Impact* 42 punktas).
- 53 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, jeigu nacionalinės teisės negalima aiškinti ir taikyti pagal Sąjungos teisės reikalavimus, nacionaliniai teismai ir administraciniai valdžios organai privalo taikyti visą Sąjungos teisę ir ginti pagal ją suteikiamas asmenų teises ir prireikus netaikyti bet kurios jai prieštaraujančios nacionalinės teisės nuostatos (šiuo klausimu žr. 1989 m. birželio 22 d. Sprendimo *Costanzo*, 103/88, Rink. p. 1839, 33 punktą; 2007 m. sausio 11 d. Sprendimo *ITC*, C-208/05, Rink. p. I-181, 68 ir 69 punktus ir 2010 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Fuß*, C-429/09, Rink. p. I-12167, 40 punktą).
- 54 Bendrasis susitarimas, kuris yra EB 139 straipsnio 1 dalies pagrindu Sąjungos mastu vykusio socialinių partnerių dialogo rezultatas, remiantis šio straipsnio 2 dalimi buvo įgyvendintas Europos Sąjungos Tarybos direktyva kaip jos sudedamoji dalis (minėto Sprendimo *Impact* 58 punktas).
- 55 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrojo susitarimo nuostatos taikytinos terminuotoms darbo sutartims, sudarytoms su administracija bei kitais viešojo sektoriaus subjektais, ir su pastaraisiais nustatytiems terminuotiems darbo santykiams (2006 m. liepos 4 d. Sprendimo *Adeneler ir kt.*, C-212/04, Rink. p. I-6057, 54 punktas ir 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Gavieiro ir Iglesias Torres*, C-444/09 ir C-456/09, Rink. p. I-14031, 38 punktas).

- 56 Tiesioginį poveikį turinčiu Bendrojo susitarimo 4 punktu draudžiama pagal terminuotą sutartį dirbantiems darbuotojams sudaryti mažiau palankias darbo sąlygas ir taikyti mažiau palankius su šiomis sąlygomis susijusio darbo stažo kriterijus negu panašioje situacijoje esantiems nuolatiniais darbuotojams vien dėl to, kad jie dirba terminuotai (minėto Sprendimo *Impact* 59 ir 68 punktai).
- 57 Neginčijama, kad šioje nuostatoje įtvirtinto nediskriminavimo principo taikymui numatyta objektyviomis priežastimis grindžiama išlyga.
- 58 Vis dėlto tai, kad konkrečiomis aplinkybėmis ir esant objektyvioms priežastims galimas skirtingas pagal terminuotą ir neterminuotą sutartį dirbančių darbuotojų vertinimas, visiškai nereiškia, kad valstybės narės viešojoje tarnyboje dirbantiems tarnautojams galima netaikyti Direktyvos 1999/70 ir Bendrojo susitarimo.
- 59 Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad išlyga, kuria grindžiamas pirmasis klausimas, yra klaidinga, nes Konstitucinis teismas neatmetė galimybės taikyti Direktyvos 1999/70 Ispanijos laikiniejiems tarnautojams ir bendrai nepripažino nepagrįsto skirtingo požiūrio į šiuos tarnautojus ir pareigūnus.
- 60 Šiuo klausimu pakanka priminti, kad Teisingumo Teismas neturi aiškinti nacionalinės teisės nuostatų, nes toks aiškinimas iš tikrųjų priklauso išimtinai nacionalinių teismų kompetencijai (2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Winner Wetten*, C-409/06, Rink. p. I-8015, 35 punktas), todėl Teisingumo Teismas negali pakeisti savo sprendimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimo, kiek tai susiję su nacionalinių teismų praktikos pokyčiais.
- 61 Tuo atveju, jeigu nacionalinis teismas, įskaitant Konstitucinį teismą, atmestų galimybę taikyti valstybės viešosios tarnybos personalui Direktyvą 1999/70 ir Bendrąjį susitarimą ir (arba) leistų taikyti nevienodą požiūrį į laikinuosius tarnautojus ir pareigūnus,

nesant objektyvių priežasčių, kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį, reikėtų pripažinti, kad tokia teismo praktika prieštarautų šių Sąjungos teisės aktų nuostatoms ir pažeistų valstybių narių teisminėms institucijoms įgyvendinant savo kompetenciją tenkančias pareigas užtikrinti asmenų teisinę apsaugą, jiems suteiktą pagal šios teisės nuostatas, ir užtikrinti visišką šių nuostatų veiksmingumą.

- 62 Šiomis aplinkybėmis į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti taip, kad Direktyvą 1999/70 ir jos priede pateiktą Bendrąjį susitarimą reikia aiškinti taip, kad, pirma, jie taikomi su institucijomis ir kitais viešojo sektoriaus subjektais sudarytoms terminuotoms darbo sutartims ir nustatytiems terminuotiems darbo santykiams ir, antra, jais reikalaujama panaikinti nevienodą požiūrį į valstybės narės statutinius pareigūnus ir panašius laikinuosius tarnautojus, pagrįstą tik tuo, kad pastarieji dirba terminuotai, nebent nevienodas požiūris būtų objektyviai pateisintas, kaip tai suprantama pagal šio Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo prejudicinių klausimų

- 63 Savo trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Bendrojo susitarimo 4 punktą reikia aiškinti taip, kad juo draudžiama neįskaičiuoti laikinojo tarnautojo viešosios valdžios institucijoje išdirbtus laikotarpius tam, kad šis asmuo, kuris vėliau tapo statutiniu pareigūnu, galėtų dalyvauti vidinėje paaukštinimo procedūroje, kurioje gali dalyvauti tik statutiniai pareigūnai.

- 64 Kaip matyti iš atsakymo į pirmuosius du klausimus, Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalyje numatytas draudimas, kiek tai susiję su darbo sąlygomis, mažiau palankiai vertinti terminuotai dirbančius darbuotojus nei panašius neterminuotai dirbančius darbuotojus, remiantis vieninteliu pagrindu, kad jie dirba terminuotai, nebent nevienodas požiūris būtų objektyviai pagrįstas. Šio punkto 4 dalyje numatytas toks pats draudimas dėl stažo laikotarpių kriterijų, susijusių su specialiomis darbo sąlygomis.
- 65 Reikia priminti, jog pagal nusistovėjusią teismo praktiką nediskriminavimo principas reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pateisinamas (žr., be kita ko, 2006 m. liepos 11 d. Sprendimo *Franz Egenberger, C-313/04*, Rink. p. I-6331, 33 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 66 Tam, kad būtų galima įvertinti, ar suinteresuotieji asmenys dirba vienodą arba panašų darbą, kaip tai suprantama pagal Bendrąjį susitarimą, reikia pagal jo 3 punkto 2 dalį ir 4 punkto 1 dalį nustatyti, ar atsižvelgiant į visus aspektus, kaip antai darbo pobūdį, mokymo ir darbo sąlygas, jie gali būti laikomi kaip esantys panašioje situacijoje (2011 m. kovo 18 d. Nutarties *Montoya Medina, C-273/10*, 37 punktą).
- 67 Iš principo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar ieškovas pagrindinėje byloje, kai vykdė funkcijas kaip laikinas tarnautojas, buvo panašioje situacijoje kaip statutiniai pareigūnai, kurie aptariamoje atrankos procedūroje įrodė, kad turi 10 metų darbo D grupei priklausančių tarnautojų kategorijose stažą.
- 68 Jeigu būtų nustatyta, kad ieškovo pagrindinėje byloje kaip laikinojo tarnautojo vykdytos funkcijos neatitiko vykdytųjų statutinio pareigūno, kuris priklausė vienai iš kategorijų, priskiriamų D grupei, kaip to reikalaujama skelbime apie atrankos procedūrą,

tuomet būtų galima daryti išvadą, kad suinteresuotasis bet kuriuo atveju nėra panašioje situacijoje kaip vidinėje paaukštinimo procedūroje dalyvaujantis statutinis pareigūnas, išdirbęs reikalaujamus laikotarpius minėtose kategorijose.

- 69 Iš tiesų ieškovo pagrindinėje byloje vykdytos funkcijos laikotarpiu, kada jis dirbo Andalūzijos vyriausybės tarnybose kaip laikinasis tarnautojas, ir jo įgyta patirtis nėra tik vienas veiksnių, kuriais galima objektyviai pateisinti nevienodą požiūrį, palyginti su taikomu statutiniams pareigūnams. Tokius veiksnius galima nustatyti ir daugelyje kriterijų, kuriuos taikant galima patikrinti, ar suinteresuotojo situacija yra panaši į statutinių pareigūnų situaciją.
- 70 Jeigu, priešingai, ieškovas pagrindinėje byloje 10 metų išdirbo laikinuoju tarnautoju D grupei priklausančiose tarnautojų kategorijose arba kitoje kategorijoje, kuriai priskiriamos funkcijos atitiko vykdomas statutinio pareigūno, priklausančio minėtai grupei priskiriamoms kategorijoms, vienintelė aplinkybė, dėl kurios jo situacija galėtų skirtis nuo pareigūno, kuris gali dalyvauti aptariamoje atrankos procedūroje, atrodo, yra laikinas darbo santykių, jį siejančių su darbdaviu laikotarpiu, kai jis dirbo laikinuoju tarnautoju, pobūdis.
- 71 Tokiu atveju reikėtų patikrinti, ar yra objektyvi priežastis, pateisinanti tai, kad aptariamoje atrankos procedūroje nebuvo atsižvelgta į šiuos tarnybos laikotarpius.
- 72 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalyje esanti „objektyvių priežasčių“ sąvoka turi būti suprantama kaip neleidžianti pateisinti skirtingo terminuotai ir neterminuotai dirbančių darbuotojų vertinimo, remiantis tuo, kad toks vertinimas yra numatytas bendroje ir abstrakčioje nacionalinėje normoje, pavyzdžiui, įstatyme ar kolektyvinėje sutartyje (minėtų sprendimų *Del Cerro Alonso*

57 punktas; *Gavieiro Gavieiro ir Iglesias Torres* 54 punktas ir minėtos Nutarties *Montoya Medina* 40 punktas).

- 73 Šia sąvoka reikalaujama, kad nagrinėjamas skirtingas vertinimas būtų pagrįstas tiksliais ir konkrečiais veiksniais, kurie apibūdina atitinkamą darbo sąlygą, atsižvelgiant į konkretias jos taikymo aplinkybes ir remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais tam, kad būtų įvertinta, ar šis skirtingas vertinimas atitinka tikras reikmes, leidžia pasiekti numatytą tikslą ir yra būtinas jam įgyvendinti. Šie veiksniai gali būti, pavyzdžiui, ypatingas užduočių, kurioms atlikti šios terminuotos sutartys buvo sudarytos, pobūdis ir savybės arba prirėkus teisėto valstybės narės socialinės politikos tikslo siekimas (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Del Cerro Alonso* 53 bei 58 punktus ir *Gavieiro Gavieiro ir Iglesias Torres* 55 punktą).
- 74 Atvirkščiai, rėmimasis vien tuo, kad viešosios valdžios institucijos tarnautojų darbas yra laikinas, neatitinka šių reikalavimų ir todėl negali būti objektyvi priežastis, kaip ji suprantama pagal bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį. Iš tiesų pripažinus, kad vien to, jog darbo santykiai yra laikini, pakanka pagal neterminuotas ir terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų skirtingam požiūriui pateisinti, Direktyvos 1999/70 ir Bendrojo susitarimo tikslai netektų prasmės ir taip išliktų pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų nepalanki situacija (minėto Sprendimo *Gavieiro Gavieiro ir Iglesias Torres* 56 ir 57 punktai bei minėtos Nutarties *Montoya Medina* 42 ir 43 punktai).
- 75 Ispanijos vyriausybė nurodo daugiau skirtumų tarp statutinių pareigūnų ir laikinųjų tarnautojų, kurie galėtų pateisinti pagrindinėje byloje aptariamą skirtingą požiūrį. Kalbėdama apie laikinuosius tarnautojus ji visų pirma pabrėžia, kad jų atžvilgiu taikomi mažesni reikalavimai įdarbinant ir pagrindžiant nuopelnus bei gebėjimus. Taip pat ji nurodo, kad laikinieji tarnautojai nėra mobilūs, nes jie laikinai paskirti eiti konkrečias pareigas, todėl jų veikla skiriasi ir yra kitos vertės nei vykdoma statutinių

pareigūnų. Be to, ji primena, kad kai kurias pareigas gali eiti tik statutiniai pareigūnai, o tai reiškia, kad yra kokybės skirtumas, kiek tai susiję su patirtimi ir išsilavinimu. Galiausiai ši vyriausybė nurodo tai, kad laikinųjų tarnautojų darbo santykiai baigiasi, kai nebelieka jų paskyrimą pateisinančios priežasties.

⁷⁶ Atsižvelgiant į didelę diskreciją, kurią turi valstybės narės organizuodamos savo viešąją tarnybą, iš principo jos gali, nepažeisdamos Direktyvos 1999/70 ir Bendrojo susitarimo, numatyti darbo stažo reikalavimus paskiriant į kai kurias pareigas, paaukštinimo galimybę taikant vidinę tvarką suteikti tik statutiniams pareigūnams ir reikalauti iš šių pareigūnų įrodyti profesinę patirtį, įgytą vienu laipteliu žemesniu lygiu nei tas, dėl kurio vykdoma atrankos procedūra.

⁷⁷ Vis dėlto, nepaisant šios didelės diskrecijos, valstybių narių nustatyti kriterijai turi būti taikomi skaidriai ir jų atžvilgiu turi būti taikoma kontrolė, siekiant, kad nebūtų daromos kliūtys laikiniesiems darbuotojams, remiantis vien jų sutarčių trukme arba darbo santykiais, pateisinančiais jų stažą ir jų profesinę patirtį.

⁷⁸ Be to, kaip nurodė generalinė advokatė savo išvados 62–65 punktuose, kai kurie Ispanijos vyriausybės nurodyti skirtumai, susiję su laikinųjų tarnautojų ir statutinių pareigūnų įdarbinimu, reikalaujamomis kvalifikacijomis ir užduočių, kurias jie turi atlikti, pobūdžiu, iš principo galėtų pateisinti nevienodą požiūrį, kiek tai susiję su jų darbo sąlygomis.

- 79 Kai, kalbant apie atrankos procedūrą, toks skirtingas požiūris kyla dėl būtinybės atsižvelgti į objektyvius reikalavimus, susijusius su darbo vietomis, į kurias norint įdarbinti vykdoma ši procedūra, ir kurie nesusiję su laikinojo tarnautojo ir jo darbdavio apibrėžta darbo santykių trukme, juos galima pateisinti atsižvelgiant į Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 ir (arba) 4 dalis.
- 80 Tačiau bendra ir abstrakti sąlyga, kai visas reikalaujamas stažas tarnyboje turi būti įgytas dirbant statutiniu pareigūnu, neatsižvelgiant būtent į konkretų patikėtų užduočių pobūdį nei jų ypatumus, neatitinka šio sprendimo 72–74 punktuose primintos teismo praktikos, susijusios su Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalimi, reikalavimų.
- 81 Net jeigu ieškovas pagrindinėje byloje aiškiai įvykdo sąlygą, susijusią su reikalavimu išdirbti bent dvejus metus statutiniu pareigūnu, priklausančiu grupei, kuri yra vienu laipteliu žemiau nei grupė kategorijoje, dėl kurios vykdoma atrankos procedūra, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos nėra aišku, nei kokias funkcijas vykdė ieškovas dirbdamas laikinuoju tarnautoju, nei kokiam lygiui šios funkcijos buvo priskirtos, nei kokia sąsaja buvo tarp šių funkcijų ir tų, kurias vykdė D grupei priklausančių kategorijų tarnautojai.
- 82 Taigi iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos nėra aišku, ar tai, kad nebuvo įskaičiuoti tarnybos laikotarpiai, kuriuos išdirbo laikinieji tarnautojai, pateisinama vien jų darbo sutarčių trukme, ar yra ir kitų pateisinimų, susijusių su objektyviais darbo vietoms, kurioms užimti vykdoma atrankos procedūra, taikomais reikalavimais, kuriuos galima laikyti „objektyviomis priežastimis“, kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį.

- 83 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, pirma, ar ieškovo pagrindinėje byloje situacija, kiek tai susiję su jo, kaip laikinojo tarnautojo, išdirbtais laikotarpiais, yra panaši į kito Andalūzijos vyriausybės darbuotojo, kuris išdirbo šiuos laikotarpius kaip statutinis pareigūnas, ir, antra, atsižvelgiant į šio sprendimo 72–74 punktus įvertinti, ar jam pateikti *Consejería* argumentai yra objektyvios priežastys, kaip tai suprantama pagal Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį.
- 84 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti, kad Bendrojo susitarimo 4 punktą reikia aiškinti taip, kad juo draudžiama neįskaičiuoti viešosios valdžios institucijoje laikinojo tarnautojo išdirbtus laikotarpius tam, kad šis asmuo, kuris vėliau tapo statutiniu pareigūnu, galėtų dalyvauti vidinėje paaugštinimo procedūroje, kurioje gali dalyvauti tik statutiniai pareigūnai, nebent toks neįskaičiavimas būtų objektyviai pateisinamas, kaip tai suprantama pagal šio punkto 1 dalį. Vien tai, kad laikinasis tarnautojas išdirbo šiuos laikotarpius tarnyboje pagal terminuotą darbo sutartį ar terminuotus darbo santykius, negali būti tokia objektyvi priežastis.

Dėl penktojo prejudicinio klausimo

- 85 Atsižvelgiant į informaciją, kurią pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir Ispanijos vyriausybė, penktąjį klausimą reikia suprasti taip, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar pirminę Sąjungos teisę, Direktyvą 1999/70 ir Bendrąjį susitarimą reikia aiškinti taip, kad jais draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad statutinio pareigūno ieškinys dėl sprendimo, atmetančio jo kandidatūrą dalyvauti atrankos procedūroje ir grindžiamo tuo, kad paaugštinimo procedūra prieštaravo Bendrojo susitarimo 4 punktui, turi būti pateiktas per dvejų mėnesių naikinamąjį terminą, skaičiuojamą nuo skelbimo apie konkursą paskelbimo.

- 86 Ispanijos vyriausybė konstatuoja, kad remiantis 1998 m. liepos 13 d. Įstatymo 29/1998 dėl administracinių teismų reglamentavimo (*Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-administrativa*; BOE, Nr. 167, 1998 m. liepos 14 d., p. 23516) 46 straipsnio 1 dalies nuostatomis ieškinys turėjo būti pateiktas per du mėnesius nuo skelbimo apie konkursą paskelbimo, būtent 2007 m. gruodžio 17 d. Pagal Ispanijos teisę ieškovas pagrindinėje byloje per nustatytą terminą turėjo pateikti tiesioginį ieškinį dėl skelbime apie konkursą nustatytų sąlygų arba ieškinį dėl atrankos procedūros rezultatų, jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikinti rezultatai, susijęs su kompetentingos institucijos elgesiu taikant dalyvavimo konkurse sąlygas, kurios pačios savaime nebuvo niekinės. Tačiau jis negalėtų netiesiogiai ginčyti įdarbinimo viešojoje tarnyboje konkurso sąlygų pateikdamas tiesioginį ieškinį dėl konkurso rezultatų pasibaigus nustatytam terminui.
- 87 Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, nesant Sąjungos teisės aktų atitinkamoje srityje, kiekviena valstybė narė, laikydamosi proceso autonomijos principo, savo nacionalinės teisės sistemoje turi paskirti kompetentingus teismus ir nustatyti išsamias ieškinių, skirtų užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugą, pareiškimo procesines taisykles (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Impact* 44 punktą ir 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Angelidaki ir kt.*, C-378/07 ir C-380/07, Rink. p. I-3071, 173 punktą).
- 88 Vis dėlto valstybės narės veiksmingą šių teisių apsaugą turi užtikrinti kiekvienu atveju (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Impact* 45 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 89 Šiuo pagrindu, kaip matyti iš nusistovėjusios teismo praktikos, ieškinių, skirtų užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugą, pareiškimo procedūrinės taisyklės neturi būti mažiau palankios nei taikomos panašioms nacionaline teise grindžiamiems ieškiniams (lygiavertiškumo principas) ir dėl jų naudojimas Sąjungos teisėje nustatytomis teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg

sudėtingas (veiksmingumo principas) (žr., be kita ko, minėto Sprendimo *Impact* 46 punktą ir jame nurodytą tesimų praktiką).

- 90 Lygiavertiškumo principo laikymasis reiškia, kad ginčijama nacionalinė taisyklė vienodai taikoma tiek Sąjungos, tiek nacionalinės teisės pažeidimu grindžiamiems ieškiniams, kurių dalykas ir pagrindas panašūs. Siekiant patikrinti, ar lygiavertiškumo principo buvo laikytasi pagrindinėje byloje, nacionalinis teismas, vienintelis tiesiogiai žinantis procedūrinės ieškinių pareiškimo vidaus teisės taisyklės, turi patikrinti, ar procedūrinės taisyklės, skirtos vidaus teisėje užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugą, atitinka šį principą, ir išnagrinėti tariamai panašių vidaus teise grindžiamų ieškinių dalyką ir esmines aplinkybes. Šiuo tikslu šis teismas turi įvertinti atitinkamų ieškinių panašumą, atsižvelgdamas į jų dalyką, pagrindą ir esmines aplinkybes. Siekdamas nustatyti, ar nacionalinė procedūrinė taisyklė yra mažiau palanki, jis turi atsižvelgti į jos vaidmenį visoje procedūroje, šios procedūros eigą ir jos taisyklių ypatumus (2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Bulicke*, C-246/09, Rink. p. I-7003, 26–29 punktai ir 2011 m. sausio 18 d. Nutarties *Berkizi-Nikolakaki*, C-272/10, 40 ir 41 punktai).
- 91 Šioje byloje iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos negalima daryti išvados, kad pagrindinėje byloje aptariamas dviejų mėnesių naikinamasis terminas prieštarauja lygiavertiškumo principui. Kaip nurodė Ispanijos vyriausybė, šis terminas yra bendrosios teisės sistemos terminas, taikomas visiems ieškiniams, pateiktiems dėl administracinių aktų ar jų nuostatų. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip yra pagrindinėje byloje.
- 92 Dėl veiksmingumo principo iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad kiekviena byla, kurioje kyla klausimas, ar dėl nacionalinės procedūrinės nuostatos naudojimas Sąjungos teisės asmenims suteiktomis teisėmis tampa neįmanomas arba pernelyg sudėtingas, turi būti nagrinėjama atsižvelgiant į šios nuostatos vaidmenį visoje

procedūroje, procedūros eigą ir ypatumus įvairiose nacionalinėse institucijose. Turint omenyje šį aspektą, pririekus reikia atsižvelgti į pagrindinius nacionalinės teismų sistemos principus, pavyzdžiui, teisės į gynybą apsaugą, teisinio saugumo principą ir tinkamą proceso eigą (minėto Sprendimo *Bulicke* 35 punktą ir minėtos Nutarties *Berkizi-Nikolakaki* 48 punktą).

- 93 Teisingumo Teismas pripažino, kad protingų naikinamųjų terminų ieškiniui pareikšti nustatymas taip įgyvendinant teisinio saugumo principą atitinka Sąjungos teisę, nes dėl tokių terminų netampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga įgyvendinti pagal Sąjungos teisės sistemą suteiktų teisių. Dėl naikinamųjų terminų Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad, kiek tai susiję su nacionalinės teisės aktais, patenkančiais į Sąjungos teisės aktų taikymo sritį, nustatyti terminus valstybės narės turi atsižvelgdamos, be kita ko, į tai, kokią svarbą suinteresuotiesiems asmenims turės priimsimi sprendimai, į procedūros ir taikytinų teisės aktų sudėtingumą, asmenų, kuriems jie gali būti skirti, skaičių ir kitus svarbius viešus ar privačius interesus (minėto Sprendimo *Bulicke* 36 punktą ir minėtos Nutarties *Berkizi-Nikolakaki* 49 punktą).
- 94 Šioje byloje Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad dviejų mėnesių terminas atitinka teisinio saugumo principą ir iš esmės juo siekiama kitų kandidatų apsaugos atrankos procedūrose, kuriose, pirma, galimų vietų skaičius yra ribotas ir, antra, panaikinus konkursui taikomas sąlygas, reikėtų iš naujo pradėti procedūrą, ir taip iš kandidatų, laimėjusių konkursą, būtų atimtos teisės, kurias, kaip manė, jie įgijo.
- 95 Šiuo klausimu reikia nurodyti, jog Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad jo nagrinėjamosiose bylose nustačius tokį dviejų mėnesių naikinamąjį terminą netampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga įgyvendinti pagal Sąjungos teisės sistemą suteiktas teises (žr. minėto Sprendimo *Bulicke* 36 punktą ir minėtos Nutarties *Berkizi-Nikolakaki* 58 punktą). Pavyzdžiui, jis konstatavo tokio termino, kuris taikomas ieškiniams

dėl bendro pobūdžio aktų, numatančių sudėtingą procedūrą ir susijusių su dideliu asmenų skaičiumi, teisėtumą (šiuo klausimu žr. minėtos Nutarties *Berkizi-Nikolakaki* 56–58 punktus).

- 96 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad dėl tokio, kaip antai pagrindinėje byloje, numatyto naikinamojo termino iš principo netampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga įgyvendinti pagal Bendrąjį susitarimą suteiktas teises.
- 97 Tačiau reikia nurodyti, kad, kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ieškovui pagrindinėje byloje buvo leista ir jis sėkmingai dalyvavo *Consejería* organizuotame konkurse ir buvo ištrauktas iki tol, kol generalinis sekretorius priėmė pagrindinėje byloje ginčijamą sprendimą, į galutinį 2008 m. lapkričio 12 d. paskelbto konkurso laimėtojų sąrašą. Tokiomis aplinkybėmis negalima atmesti galimybės, kad skaičiuojant Ispanijos teisėje numatytą dviejų mėnesių terminą nuo skelbimo apie konkursą paskelbimo, t. y. 2007 m. gruodžio 17 d., tampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga įgyvendinti pagal Bendrąjį susitarimą suteiktas teises.
- 98 Iš tiesų atsižvelgiant į tai, kad buvo leista ieškovui pagrindinėje byloje laikyti konkurso testus, ir, be kita ko, į tai, kad jis ištrauktas į galutinį konkurso laimėtojų sąrašą, tik pagrindinėje byloje ginčijamu 2009 m. kovo 25 d. *Consejería* generalinio sekretoriaus sprendimu buvo panaikintas leidimas dalyvauti suinteresuotajam asmeniui konkurse ir jo paskyrimas statutiniu C grupės pareigūnu; atrodo, jog skelbimas apie konkursą buvo taikomas taip, kad buvo galima pažeisti Bendruoju susitarimu suteiktas teises.
- 99 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgus į abejones dėl informacijos, esančios Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagoje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi būtinai patikrinti, ar laikytasi veiksmingumo principo; ir nustatyti, ar

tokiu atveju, jeigu dviejų mėnesių terminas pagrindinės bylos aplinkybėmis turėtų būti skaičiuojamas tik nuo šio sprendimo paskelbimo, ieškovas pagrindinėje byloje laiku pateikė savo ieškinį.

- 100 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į penktąjį klausimą reikia atsakyti, kad pirminę Sąjungos teisę, Direktyvą 1999/70 ir Bendrąjį susitarimą reikia aiškinti taip, kad jais iš esmės nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad statutinio pareigūno ieškinys dėl sprendimo atmesti jo kandidatūrą atrankos procedūroje, grindžiamo tuo, kad ši procedūra prieštaravo Bendrojo susitarimo 4 punktui, turi būti pateiktas per dviejų mėnesių naikinamąjį terminą, skaičiuojamą nuo skelbimo apie konkursą paskelbimo. Tačiau toks terminas neturėtų būti taikomas statutiniam pareigūnui, pateikusiam kandidatūrą šiame konkurse, kuriam buvo leista laikyti testus ir kurio pavardė įtraukta į galutinį šio konkurso laimėtojų sąrašą, jeigu dėl jo tampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga įgyvendinti pagal Bendrąjį susitarimą suteiktas teises. Tokiomis aplinkybėmis dviejų mėnesių terminą galima skaičiuoti tik nuo sprendimo dėl leidimo jam dalyvauti šiame konkurse ir jo paskyrimo statutiniu aukštesnės grupės pareigūnu panaikinimo pranešimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 101 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvą 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė,**

centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis ir jos priede pateiktą Bendrąjį susitarimą dėl darbo pagal terminuotas sutartis reikia aiškinti taip, kad, pirma, jie taikomi su institucijomis ir kitais viešojo sektoriaus subjektais sudarytomis terminuotoms darbo sutartims ir nustatytiems terminuotiems darbo santykiams ir, antra, jais reikalaujama panaikinti nevienodą požiūrį į valstybės narės statutinius pareigūnus ir panašius laikinuosius tarnautojus, pagrįstą tik tuo, kad pastarieji dirba terminuotai, nebent nevienodas požiūris būtų objektyviai pateisintas, kaip tai suprantama pagal šio Bendrojo susitarimo 4 punkto 1 dalį.

2. Šio Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis 4 punktą reikia aiškinti taip, kad juo draudžiama neįskaičiuoti laikinojo tarnautojo viešosios valdžios institucijoje išdirbtus laikotarpius, kai šis asmuo, kuris vėliau tapo statutiniu pareigūnu, galėtų būti paaukštintas taikant vidinę paaukštinimo procedūrą, kurioje gali dalyvauti tik statutiniai pareigūnai, nebent toks neįskaičiavimas būtų objektyviai pateisinamas, kaip tai suprantama pagal šio punkto 1 dalį. Vien tai, kad laikinasis tarnautojas išdirbo šiuos laikotarpius tarnyboje pagal terminuotą darbo sutartį ar terminuotus darbo santykius, negali būti tokia objektyvi priežastis.

3. Pirminę Sąjungos teisę, Direktyvą 1999/70 ir Bendrąjį susitarimą dėl darbo pagal terminuotas sutartis reikia aiškinti taip, kad jais iš esmės nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad statutinio pareigūno ieškinys dėl sprendimo atmesti jo kandidatūrą atrankos procedūroje, grindžiamo tuo, kad ši procedūra prieštaravo Bendrojo susitarimo 4 punktui, turi būti pateiktas per dvejų mėnesių naikinamąjį terminą, skaičiuojamą nuo skelbimo apie konkursą paskelbimo dienos. Tačiau toks terminas neturėtų būti taikomas statutiniam pareigūnui, pateikusiam kandidatūrą šiam konkurse, kuriam buvo leista laikyti testus ir kurio pavardė įtraukta į

galutinį šio konkurso laimėtojų sąrašą, jeigu dėl jo tampa praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga įgyvendinti pagal Bendrąjį susitarimą suteiktas teises. Tokiomis aplinkybėmis dviejų mėnesių terminą galima skaičiuoti tik nuo sprendimo dėl leidimo jam dalyvauti šiame konkurse ir jo paskyrimo pareigūnu panaikinimo pranešimo.

Parašai.